

УДК 687-131

**ВИЗНАЧЕННЯ НАЙБІЛЬШ ВАГОМИХ ХАРАКТЕРИСТИК
МАТЕРІАЛУ ВЕРХУ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ЧОЛОВІЧИХ ШТАНІВ**

О. С. ЗАСОРНОВ, Н. О. МИХАЛЬЧУК
Хмельницький національний університет

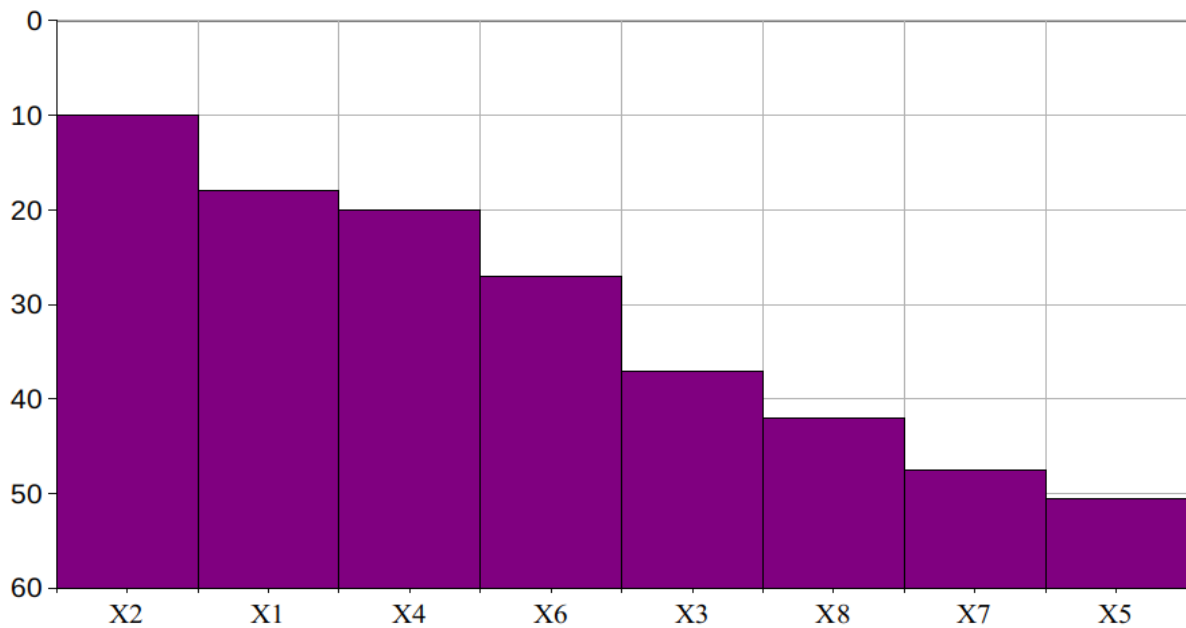
Найбільш значущою групою вимог для матеріалу верху чоловічих штанів будуть конструкторсько-технологічні вимоги, однак не всі з них мають однакову вагомість [1]. Щоб встановити, які властивості матеріалів при їх виборі слід враховувати в першу чергу, а якими можна при необхідності знехтувати, слід виділити найбільш вагомимі значення характеристик. Для цього потрібно застосувати метод експертної оцінки [2]. Групі експертів ($j=7$) запропоновано визначити вагомість властивостей матеріалу $X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7$ і X_8 , ($n=8$), які можуть забезпечити виконання конструкторсько-технологічних вимог при виготовленні чоловічих штанів (де X_1 - обсипальність; X_2 – формостійкість; X_3 – жорсткість; X_4 – товщина; X_5 – драпірувальність; X_6 – зсідання; X_7 – фактура; X_8 – ширина матеріалу). Найбільш вагомій характеристиці присвоюється ранг — ($R-1$), менш важливій – ($R-2$), найменш важливій – ($R-8$). Результати оцінки вагомості наведені у табл. 1.

Таблиця 1 – Результати експертної оцінки вагомості характеристик для матеріалу верху чоловічих штанів

Номер експерта j	Рангові оцінки і вагомість характеристик							
	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8
1	2	3	5	1	8	4	7	6
2	4	1	3	2	6	5	7	8
3	2	1	3	4	8	5	6	7
4	2	1	5	3	8	4	7	6
5	2	1	5	4	8	3	7	6
6	5	1	8	2	6	3	7	4
7	1	2	8	4	7	3	7	6

Результати опитування оброблено за допомогою програми LibreOffice Calc. Використання якої дозволило здійснити необхідні розрахунки і побудувати діаграму (рис. 1). При високому збіганні думок експертів (коефіцієнт конкордації $\omega=0,75$), критерій Пірсона розрахунковий ($\chi_p=37,07$) більший за критичний ($\chi_{кр}=14,07$) при ступенях свободи $f=7$.

Отже, з діаграми (рис. 1) видно, що експертами найбільш вагомими, за думкою експертів, є характеристики: X_2, X_1, X_4, X_6 . Мінімальну вагомість має характеристика X_5 .

Рис. 1. Діаграма найбільш вагомих характеристик матеріалу верху чоловічих штанів

Отже, за результатами визначення найбільш вагомих характеристик матеріалу верху чоловічих штанів методом експертної оцінки виявлено, що найбільш вагомими для забезпечення конструкторсько-технологічних характеристик є: формостійкість, обсипальність, товщина, зсідання. Використання експертної оцінки вагомості характеристик матеріалу верху дозволило виявити найбільш вагомі і зменшити обсяг лабораторних випробувань.

Література

1. Батутіна А.П. Експертиза товарів : [навчальний посібник] / А.П. Батутіна, І.В. Ємченко. – Львів : видавництво львівської комерційної академії, 2003. – 312 с.
2. Салухіна Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів та послуг Н.Г. Салухіна, О.М. Язвінська. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 426 с.